

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Petri Danielis Huetii Demonstratio Evangelica

Huet, Pierre Daniel

Parisiis, 1679

XIV. quos inter praecipui sunt, qui Aechmalotarcham Juda prognatum
Judaeis hodieq[ue] praeesse affirmant:

urn:nbn:de:hbz:466:1-16260

Luc. 4. 21.

Pſalm. 44. 3.

Matth. 7. 29.

Joh. 7. 46.

Refelluntur
Judæi :Julian. apud
Cynil. libr. 2.ac ii primū,
qui Meſſiam
hoc oraculo
prædictum
fatentur qui-
dem, ac non-
dum veniſſe
eum contem-
dunt ;quos inter
præcipui ſunt,
qui Echmalotarcham
Judæi hodie-
que præſſe
aſſerunt :Maim in Jad
Chaz. libr. ut
cap. 4.

Lucæ diſcimus : Et omnes teſtimonium illi dabant, & mirabantur in verbis gratia quæ procedebant de ore ipſius : id quod tanto ante præmonitum fuerat in Pſalmo quadra-geſimo quarto : *Diffuſa eſt gratia in labiis tuis*, id ſibi quoque volebat Matthæus, cum di- ceret : *Erat enim docens eos ſicut poteſtatem habens : & miniſtri Pontificum & Phari- ſæorum apud Johannem : Nunquam ſic locutus eſt homo ſicut hic homo*. Nihil eſt enim ad perſuadendum efficacius, nihil accommodatius ad delectandum, nativa hac oratione & ſimplici, quæ detracto omni ornatu verborum, rebus ipſis placet quas expromit, in earumque delectu laborem omnem & induſtriam conſumit.

XII. His animadverſis videant nunc Judæi, an commentitias ſuas loci hujus in- terpretationes noſtræ poſſint opponere, & levi ſaltem aliqua veritate comprobare. Eorum, ut dixi, de Prophetiæ hujus intellectu duplex extat opinio ; alii enim Meſſiæ quidem prædictionem ei fatentur ineſſe, at Jeſum eum fuiſſe negant ; alii ad Meſſiam id ullo modo pertinere inſiſtunt. Qui in priori verſantur hæreſi, non in eandem omnes conſpirant ſententiam : quidam enim Meſſiam à Jacobo promiſſum nondum veniſſe arbitrantur, venturumque exſpectant : quæ ſententia tradita extat in Thalmu- dico libro Sanhedrin ; item in Bereſith utraque, Rabba & Ketanna ; & in Echa Rabbathi ; apud Onkelon quoque, & alios Paraphraſtas Chaldæos, Jonathanem & Hieroſolymitam ; apud R. Davidem Kimchi in libro שרשיש, R. Abrahamum Aben Ezram, R. Salomonem Jarchi, & R. Joſephum in Ikkarim ſive Fundamentiſ fidei, qui & id Onkelon accepiſſe narrat à Schemaia & Abthalione, ſtante etiamnum Tem- plo ſecundo : cujus rei fides penes auctorem eſto. Eadem eſt etiam perſuaſio eorum, qui Babylonicæ Captivitatis principem, quem ראש הנגלה, ſive Echmalotarcham appellant, magnis Judæorum copiis, uti quidem ſingunt, Bagdadi præfectum, de tri- bu Juda numquam non deligi aiunt ; unde oraculi veritatem peri cenſent ; quippe non- dum ablatum eſſe ſceptrum de tribu Juda, nec proinde Chriſtum veniſſe. Vigeat hæc jam inter Judæos opinio Origenis temporibus, quam plerique partium harum gregales ſectati ſunt. Pluribus de ea re diſſerunt Benjamin Tudelenſis in Itinere, & R. Abraham Zachuthus in libro Juchafin. Quidam vero Meſſiam geminum hoc Jacobi oraculo promiſſum arbitrantur, Moſem alterum, alterum Meſſiam משיח עולם dictum : quem errorem ſecurus eſt R. Bechai. Adde & alios jam ſupra conſutatos à nobis, qui Judæi hic promiſſam agnoſcunt perpetuitatem regni, in Meſſia initium habituri. Qui vero nullam Meſſiæ hiſ ineſſe prædictionem contendunt, vocem משיח, quam reddit Vulgatus Interpres, *Qui mittendus eſt*, vel ad Davidem, vel ad Saulem, vel ad Jeroboanum, ipſamque adeo Silohurbem, vel ad Nabuchodonoforem referunt, quam poſtremam opinionem Julianus Apoſtata tueri videtur. Haſ ſententias, ut pote in- gniores reſelliſſe contenti erimus : alias quas ſcimus in Bereſith Rabba, aliisque locis eſſe propoſitas, ſtudioſorum induſtriæ diſcutiendas relinquemus.

XIII. Ac priores quidem, qui Meſſiam hoc oraculo prædictum fatentur, ac nondum veniſſe eum contendunt, nullum opinionis ſuæ afferunt argumentum ; ne- que vero ullum aliud afferre poſſunt, præterquam quod nondum exitit quiſquam, in quem partes oraculi hujus omnes apte congruerent. Quod manifeſte falſum eſſe probavimus. Deinde cum ſuperiori Propoſitione docuerimus eum habendum eſſe Meſſiam, cui uni prophetiæ omnes Veteris Teſtamenti de Meſſia conveniunt, hinc efficitur eum in quem appoſite quadrabit prophetia hæc Jacobi, ſi modo reliqua Veteris Teſtamenti vaticinia conſentiant, Meſſiam eſſe habendum. Hanc autem Jacobi prophe- tiam in Jeſum convenire luculenter demonſtravimus, & reliquas præterea Veteris Teſtamenti vaticinationes huic conſentire ſuis à me probatur locis. Unde efficitur Je- ſum eſſe Meſſiam, proindeque jam Meſſiam veniſſe.

XIV. Vaniffima vero præ cæteris eorum opinio eſt, qui Echmalotarcham quem- dam conſingunt, Judæorum imperium in Aſia tenentem, & tribu Juda oriundum, quem Patriarcham appellant, perpetuaque ſucceſſione dignitatem eam ad Chriſtum uſque extitutam aſſeverant. Vetus illud quidem Judæorum commentum eſt, ut in- telligi poteſt ex Seder olam Zutha ; jam inde ab Origenis, ut dixi, ſuperioribusque deductum temporibus ; quod ita recentiores amplificaverunt Magiſtri, ut Patriarcham hunc genealogiæ ſuæ ſeriem detexere, ſcriptisque ac legitimis instrumentis approba- re poſſe putent. Atque ad hanc fabulam ordiendam una ipſis cauſa videtur fuiſſe Jacobi de Juda prophetia, quam in Echmalotarcha exitum habuiſſe priſci Rabbinii exi- ſtimabant, ut auctor eſt Mammonides in Jad Chazacah. Opinioni huic proſtigandæ, inconſtantiam ipſius & varietatem ſatis eſt prodidiſſe : nam Benjamin Tudelenſis, qui in Itineris ſui hiſtoria Iſrahæitarum multitudinem ac potentiam fictitiis narratio- nibus commendare unice videtur habuiſſe propoſitum, multa de Echmalotarcha con- gerit, ac ipſum Bagdadi ſedem habere narrat, & imperium ejus Aſiæ finibus circum-

senbit. Tum paulopost infinitas Judæorum copias versus Eurum statuit, sui juris, rerum omnium ubertate affluentes, amplissima & beatissima loca late incolentes, & ab omni commercio ac reliquorum hominum aditu seclusas, propter vastissimas solitudines interjectas. Pleraque tamen horum se fando tantum accepisse fatetur, quæ deinde R. Isaac ben Aramah in suis Legis explanationibus dicendo dilatavit. Auctor est etiam Aben Ezra ætate sua nepotes quosdam Davidis extitisse Bagdadi. Sed & narrant R. Gedalias ben Jechaia in Catena Cabalæ, atque item Auctor Schever Jehuda, posteris Davidis apud Persas summum honorem habitum fuisse. Multa quoque de maximis Judæorum *Ἰουδαίων* & regiois in deserto Chabor & ad mare Rubrum sitis disserit R. Abraham Peritzol in Orchard olam, sed de quibus nihil ipse quoque præter auditum habere se agnoscit. Multa idem, multa & ad nauseam usque insignis mendaciorum & ineptiarum factor Eldad Danita, qui quatuor Israëlitarum tribus, Danitidem, Gaditidem, Aferitidem, & Nephthalitidem in Æthiopia locat, Sabbathio flumine septas, & omnibus copiis circumfluentes; reliquis sex in Asia suis legibus utentes: nonnulla & R. Simeon in Jalcut, & ante illos Beresith Rabba & Thalmud in libro Sanhedrin de Judæis ultra Sabbathium flumen, quod ab aliis plebisque in Media statuitur, habitantibus, & regna illic obtinentibus; quos & moenibus igneis protectos, & ab omni hominum commercio sejunctos esse quidam per summam vecordiam affirmare ausi sunt. Idem Peritzol Judæos versus orientem Solem locat, & montibus immensis circumclusos fingit. Postellus, popularis meus, vir magni, sed limmoderati & effrenis ingenii, intra has montium angustias diu latitasse decem tribus ait, sed tandem prognatos ex iis Tartaros & Turcas inde erupisse, vastissimasque regiones armis occupasse. Quod ex Haythoni Armeni Historia probare conatus, viris gravibus & eruditis persuasit. Magni etiam Judæorum exulum cæcus in India, magni ad Daphnem Antiochiæ suburbium statuuntur. Quidam & in America decem tribus requirunt. In quem errorem mirarer animum suum demisisse, eique defendendo studium suum & operam accommodasse doctissimum Manassem ben Israël, Amstelodami olim familiariter mihi notum, nisi Judæum fuisse meminissim. At res est omnibus cachinnis digna, asseverasse ipsum in Conciliatore, inter Judæos, qui per Hispaniam & Galliam ante annos aliquot dispersi erant, duces ac principes Davide prognatos semper extitisse, videlicet Abrabanieles: & post excidium secundi Templi duas ex hac gente familias in has oras migrasse; quarum altera eorum erat qui Bene Daud, *Filii David*; altera eorum qui Abrabanieles appellabantur. Quod & R. Isaac ben Guiar auctoritate confirmat. In quo tamen non gentium solum suorum, sed & suam ipsius causam agit homo non incallidus; nam duxerat uxorem de stirpe Abrabanielum, magnoque sibi ducebat honori Davidicam gentem affinitate contingere. Itaque Davidis nepotes se genuisse jactabat. Redeamus vero ad decem tribus, quas Thalmud Hierosolymitanum, omnes ineptias putidissimo figmento superans, nubibus protectas & à reliquis mortalibus hujusmodi sepimento separatas comminiscitur, proindeque & à Echmalotarchæ ipsius imperio discretas. Quomodo enim ultro citroque ad eum illinc commeare, vel ab eo illuc penetrare legati potuissent, cum omnis aditus esset interclusus? Nisi dicant fortasse solis Judæis hanc facultatem divinitus fuisse concessam, quod credit Judæus Apella, non ego. Scio memoriam proditum esse à Josepho tribus decem trans Euphratem deportatas in immensam multitudinem sua atate excrevisse, quod ab eo edoctus Orosius retulit: verum nulla illic regna commemorant; imo barbarorum imperiis fuisse subjectas optime à Sulpitio Severo observatum est. Nec moror auctoritatem Scriptoris libri quarti Esdræ, qui decem tribus in longinquas terras abiisse somniat, ut ritus suos sine impedimento possent observare, discessisse illis aquas Euphratis, ut olim Rubri maris & Jordanis; & post anni unius iter in regionem Arsareth pervenisse, quo nemo homo hæcenus penetraverat; ibique summa pace frui, quoad ipsi reditum Deus paret. Quæ impuri auctoris & otio suo abutentis mera figmenta sunt.

Atqui nos argumenta non deficiunt, quibus inanem hanc Jacobæi prædicti expositionem possimus diffare. Nam primum constat adeo permittas esse Judæorum tribus ac confusas, ut ne levi quidem suspitione origines familiarum internosci queant, nedum scriptis comprobari. Atqui ineptum est credere ea venientis Messæ signa præmonstrasse Jacobum, eventuram nempe tribui Juda sceptri amissionem & ducum defectum, quæ deprehendi haudquaquam possent; cum ne ipsa quidem tribus Juda fecerit ab aliis ac distingui queat. Aio præterea nusquam gentium jus sceptri, ditio nemve ullam aut imperium Judæos obtinere. Hac enim ætate frequentibus mercatorum commerciis, & longinquis viatorum peregrinationibus, satis accurata terra habitabilis percepta notitia est, ut fabulosa hujusmodi imperia confingere nemini liceat.

Orch. Ol. cap. 14.

Thalm. in Sanh. cap. 19.

Postell. Hist. Orient. Part. 1. cap. 5, & 6.

Hayth. cap. 17. Hist. Or.

Joseph. Antiq. libr. 11. cap. 5. Oros. libr. 2. cap. 7. Sulpit. Sev. Hist. sacr. l. 2. 4. Esdr. 13. 41. & seq.

Scimus vero quoquoersum dissipatam infelicem hanc gentem alienis parere legibus, nec quidquam eorum attentare fas ipsi esse, quibus constat regia potestas; puta reos morte plectere, bella denuntiare, monetam cadere, leges proponere: imo vero, ludibrio ubique ac despiciatui habitam, velut in celeberrimo orbis universi theatro atrocissimas scelerum suorum poenas luere. Mirum foret profecto tantam hominum multitudinem, bonis omnibus florentem, ita delituisse ad hanc diem, ut post tot ac tantas hominum nostrorum peregrinationes adiri non potuerit. At jamdiu est quod Origenes & Theodoretus Patriarcharum originem de tribu Juda arcessitam vanitatis insularunt. Nec uno loco scribit ille, jus gladii Judæis fuisse ademptum, eoque exitum habuisse Jacobi vaticinium Judæ filio editum. Quod si in reos aliquando animadvertisse leguntur ipsorum Etnarchæ, id quod suis factum temporibus, seque expertum affirmat Origenes in Epistola ad Africanum, hoc sibi juris fuisse illos ait, vel dissimulantibus Romanis, vel gratificantibus. Proditum deinde est variis locis à Maimonide, quam angustis finibus coercita fuerit Judæorum potestas & jurisdicção. Is quidem extra terræ Chanaanitidis limites judicia capitalia exercere fas julque non erat; itaque Babylone, & Alexandria, & Antiochiæ, ab iis, quibus subditi erant, Principibus capitalia jura petebant, vel eorum reddendorum licentiam impetrabant. At intra Chanaanitidem soli Palæstini Judæi jure gladii pollebant, non Babylonii, aut Aegyptii, aut Antiocheni, quibus id nullibi gentium erat concessum; unde efficitur ineptum esse, Babylonios Judæis, quorum accisa adeo potestas erat, sceptrum & regiam dominationem adscribere. Quid quod & Echmalotarcham ipsum à Muhammedanorum Calipha potestatem per sigilli traditionem accipere solum Benjamin testificatur: quo minime proprium, sed fiduciarium dominium habuisse confitetur. Sed ne Synagogas quidem, collegia, aut scholas, nisi de Principum licentia, habere poterant: & si quibus fruebantur privilegiis, totum id benignitati Principum eorumdem acceptum referebant. Hæc quidem pro temporibus varie mutarunt. Id juris quo pollebant olim Palæstini Judæi, ad hanc diem minime retinuerunt: penes Turcas est suprema potestas, à quibus omni juris dicundi facultate multati sunt. Quod ad regna vero illa imaginaria è decem tribubus propagata attinet, etiam si nunc extare fateremur, quis ea credat se hominibus tribu Juda prognatis subjecisse? Quamvis enim legamus in Beresith Rabba deportatas esse decem tribus in certum quemdam locum, in omnes vero regiones quoquoersus dispersas fuisse tribus Juda & Benjamin, ita ut unum aliquem ex tribu Juda apud se reperire potuerint, quem sibi præficerent; ex quo tamen Israël detrectavit imperium tribus Juda, seque ab illa segregavit, non coëstuntur Judæi Samaritanis, quemadmodum ex Christi Jesu & Samaritanæ mulieris colloquio cognoscimus. Itaque R. Isaac Abrabaniel in sua Isaia interpretatione, quæ de Christi contumeliis & tormentis quinquagesimo tertio capite prædicta sunt, ea ad popularium suorum miserias detorquet, eorumque calamitates & arumnas multis exaggerat; immemor beatorum illorum orientis regnorum, præclaræque Echmalotarchæ dignitatis & potentia; regique potestate, scepro, ac dominio Israëlitis penitus excidisse, nec ullum Synedrium habere fateretur. Enimvero futurum id animo præsentiebat Amos, cum diceret: *Ecce oculi Domini Dei super regnum peccans, & conteram illud à facie terræ: verumtamen conterens non conteram domum Jacob, dicit Dominus*: hoc est, Regnum illud temporarium & terrenum Judæorum excindam, at in aliud æternum deinde reparabo. Subjicit enim: *In die illa suscitabo tabernaculum David quod cecidit; & readificabo aperturas murorum ejus, & ea quæ corruerunt instaurabo.*

Caduci quoque hujus Israëlitarum regni ruina prævidebat Osée, cum diceret: *Dies multos sedebunt Filii Israël, sine rege, & sine principe, & sine sacrificio, & sine altari, & sine Ephod, & sine Theraphim.* Qua prædictione Origenes Judæorum merito contundit recordiam, qui tribum Juda ad Messiam usque per Patriarchas suos sceptrum retenturam esse jaçtabant. Jonathan quoque tempus illud eadem vaticinatione prænuntiarum docet, quo nullis regibus Davide oriundis Judæi parebunt. Candidius etiam R. David Kimchi præsens popularium suorum exilium illic indicari censet, quo regibus ac principibus generis sui penitus destituti barbararum gentium imperis continentur. Atque hæc prophetia jam compleri ceperat, cum dicebat Azarias: *Non est in tempore hoc princeps, & dux, & propheta, neque holocaustum, neque sacrificium, neque oblatio, neque incensum, neque locus primitiarum coram te.* Candide quoque R. Bechai, & R. David Ganz, & R. Manasse, à nullis gentis suæ regibus vel principibus populares suos regi testantur. Disertissime vero omnium R. Isaac Akrisch in קרי המבשר, narrationes hujusmodi fictitias esse declarat, & ad sublevandos suorum animos excogitatas. Esto tamen, tantum patuerit Babyloniorum Judæorum ditio, quantum gentiles ipsorum volunt, constat certe nunc attonsam ac refeçtam ubique terrarum ita esse, ut

Origen. ceteri
apoc. libr. 4.
cap. 1.
Theod. in
d. 3. 1.

Joh. 4. 9.

Amos 9. 8. 11.

Osée. 3. 4.

R. Dav. Kimchi.
in Osée. 3. 4.

Dan. 3. 18.

esse, ut extincta potius & sublata penitus dicenda sit, ac proinde oraculo Jacobæo nequaquam accommodari posse. Nec enim ad id satis est, verum aliquando fuisse quod de fictio illo & stamineo gentis suæ sceptro commemorant, sed ad Messiam usque iis expectatum perseverare debuit. Quod cum secus venerit, nullaque hodie sceptri umbra apud ipsos super sit, nulla ratione defendi potest ea quam afferunt prædicti Jacobæi interpretatio.

XV. Nihilò validior illa est quam proposuit R. Bechai, à quo libri Mosis explanationibus sunt illustrati. Is super hoc loco Geneleos, & in libro quem שלח ארבע, *Mensem quadratam* inscripsit, geminum hic Messiam prædictum esse opinatur, Mosem alterum, alterum Messiam propriè dictum quem Judæi expectant. Nec enim credibile esse ait Jacobum futura animo prospicientem, longinquam & remotam Israëlita gentis liberationem prædicendam suscepisse, instantem vero & proximam, cuius auctor futurus erat Moses, silentio prætermisisse, utramque ergo uno vaticinio præsentiasse, præsertim cum altera alterius typus & exemplar, juxta doctrinam à Prophetis traditam, futura esset: præterea Siloh Mosem esse per artem Gematricam; nam si vocabulorum משה, & משה, valorem arithmeticum colligas, habebis utrobique summam CCCXLV; ad Mosis vero tempora Israëlitarum sceptrum tenuisse tribum Juda, & ab ea demum ad Levitas per Mosem translatum esse. Regem porro fuisse Mosem probat hoc testimonio Deuteronomii: *Erit apud rectissimum Rex congregatis principibus populi, cum tribubus Israël: quod adsonat huic prædicto Jacobi: Et erit aggregatio populorum: sic enim Ebraica verba reddi possunt. Israëlita autem populorum nomine afficiuntur eodem loco Deuteronomii: Dilexit populos: omnes sancti in manu illius sunt.* Hæc Bechai, cui respondeo nugatoriam esse & futilem Gematricam artem, per quam ex hoc Jacobi oraculo, & ex quocumque Scripturæ loco sexcenta ejusmodi signum quivis queat extundere. Aio deinde etsi sceptri jus in tribu Juda semper fuerit, usum tamen non fuisse ante Davidem, quod vult Bechai, nedum ante Mosem, cujus ævo Judaica tribus, totaque Israëlita gens durissima apud Ægyptios servitute premebatur. Fac tamen sceptro tum potitam fuisse tribum Juda, repugnantia sibi contraria implicabit hæc opinio: nam ut ei accedat fides, dicendum est, reipsaque dicit R. Bechai, sceptrum de tribu Juda fuisse ablatum, postquam venit prior Messias Moses. At sciscit idem Magister, non ablatum iri sceptrum de Juda, antequam postremus Messias advenerit. Igitur Mosis ætate nequaquam ablatum fuit. Corruit ergo sententia hæc, seque ipsa jugulat.

XVI. R. Moses ben Nachman, R. Joël ben Suib, alique partium illarum Magistri, dictiones שבט, *Sceptrum*, & מרחק, quod Vulgata *Ducem* reddit, designare volunt sævum & impotentem dominatum, quo misera ipsorum gens passim vexatur. Cui calamitati tum à Deo finem impostum iri censent, cum Christus advenerit. Facile enim vero confutatur opinatio hæc ex verbis à Scriptore sacro adjectis, quibus מרחק, *Dux, tyrannicum & crudele imperium in se passim exerceri solitum prædici putant: & qui שבט, hic tribum sonare opinantur:*

Doctores semper fore inter Judæos, qui eos officii sui commonefaciant, nec Legis oblivisci patiantur, etiamsi iniquum Ethnicorum principatum & dominationem tolerare cogantur. Verum ne id quidem defendi potest: nam si sacrorum annalium replemus memoriam, falsum esse reperiemus, duris semper Judæos imperiis fuisse afflictos, cum mitissimis & æquissimis Regibus, quos gens hæc plerisque tulit, paruerint. Nego denique vocem שבט, si solitaria sit, tyrannicum imperium sonare. Dominationem generatim significat, tam æquam & legitimam, quam impotentem: quæ sane adjuncto epitheto determinanda erat, cum in eo rei totius cardo verteretur; uti in Psalmo secundo determinata est: *בשבט ברזל, in virga ferrea.* Qui vero שבט hic tribum sonare rentor, ut sensus sit, Non ablatum iri tribum Juda, ita ut decem tribus ab Assyriis in longinquas regiones deportatæ sunt, semperque suos ipsam doctores habituram, veritati manifeste contradicunt, cum Judaicæ gentis reliquiæ ablata, deportatæ, miseris exiliis multatæ sint. Igitur si patriam ac penates servare debuit tribus Juda ad Messiam usque, Messiam jampridem venisse necesse est.

XVII. Existimant præterea R. Selomoh Alcabitzius, in libro Manoth hallevi; R. Obadias Saphornus in suis Legis expositionibus, proxime memoratus R. Moses ben Nachman, alique hujus gregis, non hoc sibi voluisse Jacobum, ad Messiam usque ætatem temporarii sceptri possessionem penes tribum Juda semper futuram, cum ea sepe excidisse ipsam certum sit, sed non alios reges quam tribu Juda ortos Israëlitis imperaturos: sin res secus eveniat, causæ futura ipsorum peccata; regnumque à Juda ad tempus ablatum, ipsi aliquando restitutum iri; proindeque punitos fuisse à Deo, præsent, sed.

tum R. Bechai, qui Messias duos à Jacobo prædictos affirmat, quorum alter fuerit Moses, alter nondum advenit:

Deut. 33. 5.

Deut. 33. 5.

& qui vocabus, שבט, Sceptrum, & מרחק, Dux, tyrannicum & crudele imperium in se passim exerceri solitum prædici putant: & qui שבט, hic tribum sonare opinantur:

Psal. 2. 9.

quique Jacobum non id sibi velle censent, fore ut Israëlitis Reges de tribu Juda semper præsent, sed.